

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЕЛЕКТРОННИЙ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЖИТОМИРСЬКОГО АГРОТЕХНІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

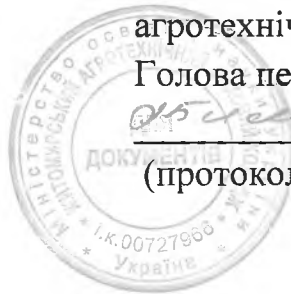
ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою Житомирського
агротехнічного фахового коледжу

Голова педагогічної ради

 Микола ТИМОШЕНКО

(протокол № 4 від «27» 08 2024 року)

ЖИТОМИР
2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Зразок електронного навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни

1. Загальні положення

1.1. Мета Положення — визначити основні організаційно-методичні орієнтири для розробки і впровадження в навчальний процес коледжу електронних навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін (далі – ЕНМКНД).

1.2. ЕНМКНД має забезпечити умови для творчого розвитку особистості студента шляхом індивідуалізації навчального процесу, розширення можливостей організації самостійної роботи на академічних заняттях і в позааудиторний час.

1.3. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу у Житомирському агротехнічному фаховому коледжі», «Положення про дистанційне навчання», затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466; «Положення про електронні освітні ресурси», затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 01.10.2012, № 1060.

2. Загальна частина

2.1. Електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни (ЕНМКНД) (електронний курс) — це сукупність інтегрованих між собою електронних освітніх ресурсів та освітніх послуг, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням інфокомунікаційних технологій для вивчення навчальної дисципліни в повному обсязі передбаченому навчальною програмою.

2.2. Метою створення ЕНМКНД є модернізація освіти, змістове наповнення освітнього простору, забезпечення рівного доступу учасників освітнього процесу, незалежно від місця їх проживання та форми навчання, до якісних навчальних та методичних матеріалів.

2.3. ЕНМКНД є складовою частиною освітнього процесу, має навчально-методичне призначення та використовується для забезпечення навчальної діяльності студентів і вважається одним з головних елементів інформаційно-освітнього середовища коледжу.

2.4. Інфокомунікаційні технології використовують для створення, передавання і зберігання навчальних матеріалів, організації і супроводу освітнього процесу за допомогою локальних, регіональних та глобальних мереж.

2.5. Основною складовою ЕНМКНД є електронний освітній ресурс (ЕОР).

2.6. Під електронним освітнім ресурсом (ЕОР) розуміють логічно завершений блок навчально-методичного забезпечення необхідного для ефективної організації освітнього процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами.

2.7. ЕОР містить навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені та подані у вигляді файлу, сторінки або у вигляді покликання (URL), засоби

інфокомунікаційних технологій, які розміщені в локальній мережі коледжу або мережі Інтернет.

2.8. Принциповою відмінністю ЕНМКНД від електронного варіанту навчального посібника є:

- 1) чітка структурованість навчально-методичних матеріалів;
- 2) наявність засобів інфокомунікацій для інтерактивної взаємодії суб'єктів навчального процесу протягом усього часу вивчення дисципліни;
- 3) забезпечення контролю виконання різних видів навчальної діяльності.

3.3. Основні види та функціональна класифікація електронних освітніх ресурсів

3.1. До основних видів електронних освітніх ресурсів належать:

— електронний документ – документ, інформація в якому подана у формі електронних даних і для використання якого потрібні технічні засоби;

— електронне видання – електронний документ, який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, має вихідні відомості й призначений для розповсюдження в незмінному вигляді;

— електронний аналог друкованого видання – електронне видання, що в основному відтворює відповідне друковане видання, зберігаючи розташування на сторінці тексту, ілюстрацій, посилань, приміток тощо;

— електронні дидактичні демонстраційні матеріали - електронні матеріали (презентації, схеми, відео- й аудіозаписи тощо), призначені для супроводу навчально-виховного процесу;

— інформаційна система – організаційно впорядкована сукупність документів (масивів документів) та інформаційних технологій, у тому числі з використанням технічних засобів, що реалізують інформаційні процеси та призначені для зберігання, обробки, пошуку, розповсюдження, передачі та надання інформації;

— репозитарій електронних ресурсів – інформаційна система, що забезпечує зосередження в одному місці сучасних ЕОР з можливістю надання доступу до них через технічні засоби, в тому числі в інформаційних мережах (як локальних, так і глобальних);

— комп'ютерний тест – стандартизовані завдання, представлені в електронній формі, призначені для вхідного, проміжного і підсумкового контролю рівня навчальних досягнень, а також самоконтролю та/або такі, що забезпечують вимірювання психофізіологічних і особистісних характеристик випробовуваного, обробка результатів яких здійснюється за допомогою відповідних програм;

— електронний словник – електронне довідкове видання упорядкованого переліку мовних одиниць (слів, словосполучень, фраз, термінів, імен, знаків), доповнених відповідними довідковими даними;

— електронний довідник – електронне довідкове видання прикладного характеру, в якому назви статей розташовані за абеткою або в систематичному порядку;

- електронна бібліотека цифрових об'єктів – набір ЕОР різних форматів, в якому передбачено можливості для їх автоматизованого створення, пошуку і використання;
- електронний навчальний посібник – навчальне електронне видання, використання якого доповнює або частково замінює підручник;
- електронний підручник – електронне навчальне видання з систематизованим викладом дисципліни (її розділу, частини), що відповідає навчальній програмі;
- електронні методичні матеріали – електронне навчальне або виробничо-практичне видання роз'яснень з певної теми, розділу або питання навчальної дисципліни з викладом методики виконання окремих завдань, певного виду робіт;
- віртуальний лабораторний практикум – інформаційна система, що є інтерактивною демонстраційною моделлю природних і штучних об'єктів, процесів та їх властивостей із застосуванням засобів комп'ютерної візуалізації;
- комп'ютерна модель – інформаційна система відтворення чи відображення об'єкту, задуму (конструкцій), опису чи розрахунків, що відображає, імітує, відтворює принципи внутрішньої організації або функціонування, певні властивості, ознаки чи (та) характеристики об'єкта дослідження чи відтворення (оригіналу) засобами комп'ютерних технологій.

3.2. За функціональною ознакою, що визначає значення і місце, електронні освітні ресурси класифікують як:

- навчально-методичні ЕОР: загальна інформація про навчальну дисципліну: робоча програма, критерії оцінювання, друковані та Інтернет-джерела, глосарій, новини курсу, графік відеолекцій, консультацій;
- навчальні ЕОР: електронні підручники та навчальні посібники, електронний конспект лекцій, мультимедійні презентації лекцій, список друкованих та Інтернет-джерел, аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси, комп'ютерні моделі тощо;
- діяльнісні ЕОР: завдання для виконання практичних, семінарських, лабораторних робіт (зміст, методичні вказівки щодо їх виконання, список індивідуальних завдань, форма подання результатів виконання, критерії оцінювання); завдання для самостійної роботи студентів (теоретичний матеріал, завдання, методичні вказівки щодо їх виконання, список індивідуальних завдань, форма подання результатів виконання), віртуальні лабораторії, комп'ютерні моделі, блоги;
- контролюючі ЕОР: засоби системи управління навчальними ресурсами для проведення тестового контролю та ведення обліку успішності студентів (електронний журнал), окремі програмні засоби для проведення тестового контролю знань, банки контрольних питань і завдань з навчальних дисциплін для проведення модульного контролю або підсумкового контролю, що забезпечують контроль якості знань;
- комунікаційні ЕОР: засоби системи управління навчальними ресурсами (форуми, чати) або інфокомунікаційні технології для здійснення комунікацій (проведення лекцій, семінарів, консультацій, вебінарів, відеоконференцій тощо) суб'єктами навчання в синхронному або асинхронному режимах;

— допоміжні ЕОР: збірники документів і матеріалів, довідники, покажчики наукової та навчальної літератури, наукові публікації педагогів, матеріали конференцій, електронні довідники, словники, енциклопедії, покликання на додаткові електронні освітні ресурси.

4. Загальні вимоги до ЕНМКНД та інструментальні засоби для їх розроблення й розміщення

4.1. ЕНМКНД повинні відповідати таким вимогам:

— відповідність програмі з навчального предмета, для вивчення якого розроблено ЕОР;

— наявність відповідних методичних рекомендацій щодо використання ЕОР у навчальному процесі;

— дотримання чинних санітарних норм та ергономічних, програмно-технічних вимог до ЕОР;

— дотримання законодавства України щодо захисту авторських прав.

4.2. Під час розроблення ЕОР для електронних навчально-методичних комплексів можуть бути використані довільні інструментальні програмно-технічні та апаратні засоби за умов дотримання вимог щодо створення і використання об'єктів авторського права і суміжних прав, які регулюються Законом України "Про авторське право і суміжні права" та іншими законодавчими актами України.

4.3. Зберігання, поширення, забезпечення доступу до ЕНМКНД та їх описів здійснюється шляхом розміщення їх на освітньому порталі коледжу або в окремих випадках, тиражування їх на фізичних носіях інформації, які надають вільний (у технічному та правовому сенсі) доступ до ЕНМКНД усім учасникам навчально-виховного процесу, а також на інших локальних і мережевих інформаційних ресурсах.

4.4. Інтеграція складових електронного навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни здійснюється засобами освітнього порталу коледжу, яка містить засоби зберігання, надання доступу, контролю за використанням електронних освітніх ресурсів.

4.5. Освітній портал коледжу розглядається як необхідна складова комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання і належить до загальної коледжної інформаційної інфраструктури. URL-адреса освітнього порталу коледжу lear.zhatk.zt.ua

4.6. В окремих випадках, за рішенням науково-методичної ради, підрозділи коледжу можуть розгорнути власні системи управління навчальними ресурсами.

5. Структура та вимоги до електронного навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни

5.1. Електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни розробляється, розміщується та використовується разом із системою управління навчальними ресурсами.

5.2. Електронні навчально-методичні комплекси ЕНМКНД повинні містити навчально-методичні, навчальні, діяльнісні, контролюючі, комунікаційні та допоміжні електронні освітні ресурси.

5.3. Електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни складається з таких електронних освітніх ресурсів:

- 1) назва та короткий опис дисципліни; картинка
- 2) програма навчальної дисципліни, робоча програма
- 3) критерії оцінювання;
- 4) лекційний матеріал у текстовому вигляді з графіками, малюнками та таблицями, не менше 5 аркушів на 1 академічну годину;
- 5) презентації, відео- та аудіозаписи матеріалів, необхідних для доповнення, ілюстрування лекційного матеріалу;
- 6) відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів;
- 7) тести для усіх видів контролю рівня знань (самоконтроль, поточний і підсумковий контроль), не менше 20 тестових завдань до кожної теми;
- 8) завдання для практичних, лабораторних, семінарських занять із методичними рекомендаціями щодо їх виконання, 100% відповідність до навчального плану;
- 9) глосарій термінів навчального матеріалу;
- 10) бібліографія та посилання на електронні ресурси

5.4. ЕНМКНД передбачає тісну інтеграцію усіх вказаних складових із наданням можливостей самостійного використання ресурсів електронного курсу, виконання практичних та тестових завдань, віртуальних лабораторних робіт студентами без присутності викладача, забезпечення зворотного зв'язку засобами сучасних інфокомунікаційних технологій, таких як електронна пошта, чат, форум аудіо- або відеозв'язок.

5.5. ЕНМКНД повинен містити блок з посиланням на сервіс оцінювання процесу викладання дисципліни. Посилання на сервіс надається *відділом із забезпечення якості освіти*.

5.6. Результати успішності студентів фіксуються в журналі оцінок системи управління навчальними ресурсами. В електронному журналі оцінок викладач зазначає критерії оцінювання всіх видів навчальної діяльності та визначає їх обсяг (у відсотках) по відношенню до підсумкової оцінки з дисципліни.

5.7. ЕНМКНД використовуються як засоби навчання для студентів денної, заочної та дистанційної форм навчання на всіх етапах навчальної діяльності студентів під час вивчення відповідних дисциплін.

6. Організаційне забезпечення електронних навчально-методичних комплексів (система управління навчальними ресурсами)

6.1. Зберігання, поширення, забезпечення доступу до ЕНМКНД здійснюється за допомогою системи управління навчальними ресурсами Moodle.

6.2. MOODLE (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) – модульна об'єктно-орієнтована динамічна навчальна система управління навчальними ресурсами поширюється на основі вільнопоширюваної ліцензії GPL 2.

6.3. MOODLE розробляється на основі використання Web та клієнт-серверних технологій, які, з точки зору користувача (викладача, здобувача освіти) забезпечують використання клієнтами програм та ресурсів, що знаходяться на сервері, за допомогою веб-браузера.

6.4. Технічну підтримку роботи сервера електронних ресурсів здійснює відповідальна особа, призначена директором коледжу.

6.5. Доступ до ресурсів сервера електронних курсів ЖАТФК— персоніфікований. Реєстраційні дані для доступу до електронних ресурсів педагогічні працівники та здобувачі освіти отримують у відповідальній особі.

6.6. Кожний здобувач освіти та педагогічний працівник має доступ лише до тих електронних навчальних курсів, на яких він зареєстрований для участі в освітньому процесі. Користувачі персонально несуть відповідальність за конфіденційність зберігання логінів і паролів.

6.7. Після завершення сеансу роботи із сервером електронних курсів викладач зобов'язаний здійснити вихід із системи з метою недопущення роботи інших користувачів у режимі «Викладач».

6.8. Викладач зобов'язаний робити резервні копії своїх курсів не рідше як один раз у семестр.

7. Формати подання навчальних освітніх ресурсів

7. Формати подання навчальних освітніх ресурсів

7.1. Подання електронних освітніх ресурсів електронного навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни доцільно здійснювати із врахуванням поданих рекомендацій (табл. 7.1.).

Таблиця 7.1

Рекомендовані формати файлів подання навчальних ресурсів у електронному вигляді

№ п / п	Складова ЕНМКНД	Спосіб подання	Формат подання
1	Назва та короткий опис дисципліни	Текстовий документ	Pdf, html (веб-сторінка)
2	Навчальна програма	Текстовий документ	Pdf, html (веб-сторінка)
3	Критерії оцінювання студентів	Текстовий документ	Pdf, html (веб-сторінка)
4	Електронні версії лекцій	Текстовий документ, презентація	Pdf, html (веб-сторінка)
5	Приклади розв'язування задач	Текстовий документ, презентація	Pdf, html (веб-сторінка)

6	Інструкції для виконання лабораторних робіт, підготовки до практичних, семінарських занять	Текстовий документ, презентація	Pdf, html (веб-сторінка)
7	Тестові завдання для підсумкового, поточного контролю або самоконтролю	Текстовий документ, програмний засіб тестового контролю	Pdf, html (веб-сторінка)а бо інший підтримуваній системою тестового контролю
9	Мультимедійні елементи (ілюстрація теоретичні положення; імітація явищ, роботи пристроїв тощо)	Презентація	html (веб-сторінка), pdf, mp3, avi, ogg
0.	Посилання на електронні ресурси Інтернет	Гіперпосилання	URL (універсальний локатор ресурсу)

7.2. В окремих випадках матеріали ЕНМКНД можуть подаватися в інших форматах, що визначаються обраним програмним засобом для створення та використання навчальних освітніх ресурсів.

8. Оцінка й публікація ЕНМКНД

8.1. Електронні навчально-методичні комплекси розміщуються на сервері електронних ресурсів після рішення науково-методичної ради коледжу.

8.2. Оцінка електронного навчального комплексу навчальної дисципліни включає перевірку наявності усіх необхідних складових компонентів та експертної оцінки зовнішнім рецензентом змісту усіх складових ЕНМКНД щодо придатності для використання в навчальному процесі.

Таблиця 8.2.

Критерії визначення рівня готовності електронного навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни

№ п/п	Складові електронного курсу	Рівень			
		1	2	3	4
1.	Назва електронного курсу	+	+	+	+
2.	Програма курсу	+	+	+	+

3.	Критерії оцінювання	+	+	+	+
4.	Теоретичний навчальний матеріал	+	+	+	+
5.	Практичні (семінарські, лабораторні) роботи	+	+	+	+
6.	Глосарій курсу	+	+	+	+
7.	Електронний журнал для контролю навчальних досягнень студентів	+	+	+	+
8.	Тест або завдання поточного контролю		+	+	+
9.	Тест або завдання для підсумкового контролю		+	+	+
10.	Тест або завдання для самоконтролю		+	+	+
11.	Завдання для самостійної та індивідуальної роботи		+	+	+
12.	Наявність мультимедійних елементів (презентації, аудіо, відео, моделі для імітації процесів, механізмів тощо)			+	+
13.	Засоби підтримки зворотного зв'язку: електронна пошта, чат, форум			+	+
14.	Використання засобів аудіо, відеоконференцій для проведення лекцій, консультацій, практичних занять				+
15.	Використання віртуальних тренажерів та лабораторій, комп'ютерних моделей для проведення практичних, лабораторних занять.				+

- 8.3. Рецензент електронного навчально-методичного комплексу призначається рішенням кафедри, циклової комісії.
- 8.4. Рішення про публікацію електронного навчального комплексу навчальної дисципліни приймає методична рада коледжу на основі заключення (рецензії) рецензента та перевірки наявності усіх складових електронного навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни на основі критеріїв оцінки рівня готовності ЕНМКД (табл. 8.2).